

Domstolene, hvor det er Ministeren, der afgjør, hvorledes Bevillingen skal forstaaes og fortolkes, og hvilke Regler Bevillingshaverne skulle underkaste sig. Saaledes er altsaa den første Bevilling, som har været Normen for de andre Bevillingers Udseende, og den tør vel nok siges at være en sand Blomst af administrativt Vilkaarlighed. Der bestemmes altsaa, at der kun maa spilles 4 Kunstarter og af dem har man saa valgt fra den dramatiske Kunsts laveste Sfære navnlig Operetter, Følkelomedier og Farcer, thi dertil ere i Virkeligheden Stykspillene blevne indskrænkede, og man har saaledes ladet sig det være magtpaaliggende at sørge for, at de Tusinder, der søge til de private Theatre, skulle være udelukkede fra god dansk eller fremmed Komædie; man har henvist dem til de udenlandske flette Produkker og til den indenlandske Produktion af de laveste Kunstarter. Der synes dog at være noget Utimeligt i, at man administrativt afgjør, at den Befolkning, der kommer i Privattheatrene, skulde søge deres Kunstnydelse saa lavt som muligt, men det er i Virkeligheden det, der er gjort ved denne Indskrænkning, idet man har udelukket disse Theatre fra hele det kgl. Theaters Repertoire, det vil sige hele Forraadet af den samlede danske Literatur. Man vil se, at det gjøres gjældende i Bevillingen, at det ikke alene er Repertoiret af danske Stykker, man modsætter sig, men man tillader dem ikke en Gang at spille det kgl. Theaters Oversættelser, selv ikke naar disse ere bearbejdede, med Tilføjninger o. s. v. selv ikke et gammelt Stykke f. Ex. af Scribe, der har ligget et halvhundred Aar, er det tilladt at tage frem naar det kgl. Theater har spillet det en Gang, ligesaa lidt som andre gamle Oversættelser, naar det kgl. Theater ønsker at beholde dem i Arkivet. Skulde nogen sinde Ordet „den døde Haand“ kunne passe paa Noget, synes det mig virkelig at maatte være her. Men det kunde jo tænkes, at der i disse fire Kunstarter laa en Art System saaledes, at man kunde sige, at her var givet Regler, indenfor hvilke dette eller hint Theater særlig skulde virke. I en Afhandling af Heiberg fra 1850 paaistaar han, at et Theater, der vil udrette Noget, skal begrænde sig, ja selv det kgl. Theater maatte begrænde sig, og han nævnte som Exempel paa Noget, som det kgl. Theater ikke maatte eller burde spille, italienske Operaer. Nu viser det sig rigtig nok, at man ikke skal paa, thi nu er det kgl. Theater meget villig til at give og spille endogsaa fortrinnsvis italienske Operaer, som f. Ex. Troubadouren og La Traviata. Det viser

sig desuden, at det kgl. Theater, der er blevet et Slags dramatisk Ene pige, efter Heibergs Mening, der jo i sin Tid var en Autoritet og med Rette gjælder for det endnu, burde være begrændset med Hensyn til, hvad det opsørte. Der er imidlertid ikke nogen som helst Tanke eller System i Begrænsningen i de fire Bevillinger, da man stiller de tre Theatre saaledes, at man ikke ønsker, at dette Theater skal spille den Art, det andet Theater den anden Art af Stueespil, men man har valgt disse Kunstarter, fordi de ere af lavere Rang og derfor passende kunde tildeles Privattheatrene i Modsatning til det kgl. Theater, Stats-theatret. Den anden Bevilling er Hr. Watts Bevilling. Den er af 1ste Juli 1880 og udløber den 1ste Juli 1895. Ogsaa i denne gjøres det gjældende, og sørges der for, at der ikke gjøres noget Indgreb i det kgl. Theaters Repertoire. Det staar kortere her, men det er akkurat den samme Mening og har den samme Betydning, som den Aktieselskabet Kasino givne Bevilling. Derimod er denne Bevilling ikke knyttet til noget Lokale. Saa vidt jeg ser, kan Hr. Watt saaledes spille i hvilket som helst Lokale i Kjøbenhavn. Der spilles ganske vist for Dieblisset kun i Folketheatret, men han kan efter Bevillingen ogsaa spille andre Steder, ja endogsaa flere Steder paa en Gang. Jeg tvivler nu ikke paa, at dersom han blot vilde indlade sig derpaa, vilde Ministeriet snart standse ham, thi det er jo Eneherr over Bevillingen og kan fortolke den saaledes, at det ikke er ham tilladt at spille paa mere end eet Sted, skjøndt jeg ikke kan se, at denne Fortolkning er rigtig. Den næste Bevilling er af nyere Dato nemlig af 22de Juli 1882, den er oprindelig givet Hr. M. W. Brun, og den udløber i August 1897. Den er af samme Art som de andre med Hensyn til Kunstarternes Begrænsning. Den indeholder den samme Bestemmelse, at der ikke maa gjøres Indgreb i det kgl. Theaters Repertoire, hvorhos den er knyttet til en særlig Bygning, nemlig Dagmartheatret. Den sidste Bevilling er givet Hr. Schmidt, den er af 17de August 1888 og udløber allerede i Aar, den 1ste Oktober 1889. Det er den kurrøseste af dem allesammen, skjøndt den paa en vis Maade er den uinteressanteste; jeg tror, at den fortjener, at man dvæler noget nærmere ved den. Denne Bevilling er ikke indskrænket til enkelte Kunstarter, der staar vel, at der ikke maa gjøres Indgreb i det kgl. Theaters Repertoire, og man har saaledes sørget for, at der ikke i Nationaldannelsen nogen formastelig Konkurrence med det kgl. Theater, men iøvrigt saa staar der ikke Noget om nogen som helst Begrænsning.